

Szegedi Tudományegyetem
Bartók Béla Doktori Iskola

MAB-kód: D259

Az akkreditációs létesítési eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. szeptember 6-i ülésén hozott
2024/4/XXI. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
ESG-megfelelés értékelésén kívüli bizottsági észrevétel	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. Fejlesztendő területek.....	5
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	9
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	9
II.2. A törzstagok tudományos és/vagy művészeti tevékenysége	9
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	12
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	12
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	14
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	16
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	18
ESG 1.5 Oktatók.....	20
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	21
ESG 1.7 Információkezelés.....	23
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	24
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	25
III. Látogató Bizottság.....	25
IV. Mellékletek	26
IV.1. Feladatmeghatározás	26
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	26

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Szegedi Tudományegyetemen létesítendő Bartók Béla Doktori Iskola (D259) által készített létesítési dokumentáció, hiánypótlás során benyújtott anyagok, az önértékelés és az online interjúk, valamint a kiegészítő adatszolgáltatás alapján megállapítja, hogy a Bartók Béla Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében nem egységes szerkezetű, a DI egészére nem terjed ki.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek; tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai – létesítési eljárás okán, terv szinten értékelve – változó gyakoriságúak. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje részben megfelelő, iránya részben illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra jó hátteret biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Általánosan megállapítható, hogy a létesítendő DI a működés és a képzés keretrendszerét és azok folyamatait nem kellő alaposággal készítette elő az akkreditációs értékeléshez. Az akkreditációs javaslat az I.2 fejezetben – ESG-sztenderdenként – felsorolt fejlesztendő, javítandó területek száma és súlya alapján került kialakításra.

A Bizottság javaslata: *a Bartók Béla Doktori Iskola létesítése és akkreditációja nem támogatható.*

ESG-megfelelés értékelésén kívüli bizottsági észrevétel

A DI létesítési beadványa alapján megállapítható, hogy az intézmény a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 8/A. §-ban rögzített, a *művészeti felsőoktatási intézmények* doktori iskoláira vonatkozó szabályok alapján állította össze törzstagi összetételét, így a 7 tervezett törzstag közül mindösszesen egy fő rendelkezik egy társémavezetett fokozatszerzett hallgatóval.

A Kormányrendelet 8/A. § a *művészeti felsőoktatási intézmény* doktori iskoláira vonatkozó külön szabályokat tartalmazza (hatályos: 2022. december 30-tól), amelynek a d) pontja rögzíti, hogy *művészeti felsőoktatási intézmény* doktori iskolájában törzstag az lehet, aki „*a doktoranduszok vezetésére való alkalmasságát bizonyította azzal, hogy témavezetésével legalább egy doktorandusz doktori fokozatot szerzett, vagy vállalja, hogy a megbízásától számított 6. naptári év végéig témavezetésével legalább egy doktorandusz doktori fokozatot szerez.*”

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) 61. része rögzíti a *művészeti felsőoktatási intézmény* definícióját és az arra vonatkozó külön rendelkezéseket. Az Nftv. 101. § (1) bekezdés alapján „Ha a felsőoktatási intézmény kizárólag a művészeti, művészetközvetítési képzési területen vagy a pedagógusképzés képzési terület művésztanár szakjain folytat képzést” akkor *művészeti felsőoktatási intézménynek* minősül. A képzés kínálat áttekintése és az Nftv. 101. § (8) bekezdése alapján a Szegedi Tudományegyetem egy olyan felsőoktatási intézmény, ami művészeti képzést is folytat (anélkül, hogy *művészeti felsőoktatási intézménynek* minősülne).

A Kormányrendelet megfogalmazása egzakt, ugyanakkor a Bizottság érti, hogy amennyiben a Kormányrendelet 8/A. §-a kizárólagosan a *művészeti felsőoktatási intézményekre* vonatkozik, úgy a rendelkezés az egyes művészeti képzéseket folytató felsőoktatási intézményeket hátrányosan érintheti, a jelenlegi jogszabályi keretek között azonban a MAB-nak nem áll módjában a jogszabályt tágabban értelmezni.

Összefoglalva: a MAB által elvégzett ESG-sztenderdeken alapuló szakértői tevékenység e konkrét esetben olyan létesítési folyamathoz kapcsolódik, amelynek törvényi feltételei – a jelenlegi jogszabályi környezetben és a rendelkezésre álló adatok alapján – nem állnak fenn. Javasolt, hogy az intézmény, valamint a DI stratégiai célként fogalmazza meg a szigorúbb, a Kormányrendelet 26. § (4) bekezdésében rögzített feltételeknek való megfelelést, tekintettel arra, hogy a fent hivatkozott jogszabályok nem teszik lehetővé a Szegedi Tudományegyetem számára a *művészeti felsőoktatási intézményekre* vonatkozó enyhébb szabályok alkalmazását a törzstagság tekintetében.

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- Jó és új gyakorlat lehet, hogy a tervezett- de még szabályzati szinten nem rögzített – felvételi rend szerint az egyéni beszélgetésre csak azok jutnak tovább, akik a hangszeres értékelésen tovább jutottak. Ez azt jelenti, hogy a felvétel során elsőbbséget élveznek a művészi kvalitások és csak utána kerül megvitatásra a disszertációs téma és a jelölt ezirányú felkészültsége.

I.2. Fejlesztendő területek

Az alábbi ESG-pontok tekintetében a Bizottság fejlesztendő területeket, hiányosságokat állapított meg. Ezen pontok teljesülését a MAB vizsgálni fogja.

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- Az intézményi szintű integrált minőségirányítási rendszerben meg kell teremteni azt a szabályozási és szervezeti hátteret, amelybe a DLA-fokozat megszerzésére irányuló doktori képzés feltételrendszere illeszkedni tud.
- A DI Minőségbiztosítási Tervének olyan világos, átlátható, nyomon követhető folyamatokat és kritériumokat kell rögzítenie a jelenlegi általánosságban értelmezettek helyett, amelyek mentén a DI működésének feltételei megbízható módon és következetesen teljesíthetők az ESG szempontok szerint.
- A DI minőségcéljainak - az IFT-vel összhangban - olyan újragondolása szükséges, amelyben a jelenleginél konkrétan, mérhető módon kerülnek meghatározásra, előrevetítve a DI ténylegesen elérendő céljai előbb rövid távon (1-3 év), majd később akár hosszabb távon is. Ezekhez megvalósíthatósági koncepció, akciók, elérendő célértékek (indikátorok), határidők, felelősök kijelölése is elvárt. Ajánlott a DI számára az Országos Doktori Tanács ezirányú ajánlásaira figyelemmel lenni.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok területén:

- A DI Képzési Tervét igazítsa az Nftv. végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV.9.) Korm. rendelet 54. § (3) bekezdéséhez, miszerint a komplex vizsgához nem rendel kreditet.
- A Képzési Terv általánosan elnagyolt, nincs minden részlete kellő mértékben kidolgozva:
 - az áttekintett témakiírások alapján a DI profiljának, szakmai potenciáljának határai nincsenek egyértelműen rögzítve (a DLA mellett a PhD-kutatások lehetősége is jelen van).
 - a DI eltérő terminusokat használ dokumentumaiban (tagozat, program, alprogram), melyek nem kerültek kifejtésre. Fontos, hogy a DI definiálja ezeket és alkalmazásuk legyen következetes a szabályzó és egyéb tájékoztató dokumentumokban.
 - Fenti ponthoz kapcsolódóan a DI dolgozza ki a programspecifikus követelményeit, tantárgyait.
 - Az oktatási tevékenység követelményeit, kritériumait rögzíteni szükséges; a doktoranduszoknak egyértelmű tájékoztatást kell nyújtani a lehetséges oktatási

feladatokról, illetve gondot kell fordítani arra, hogy minden doktorandusz ugyanolyan eséllyel vállalhasson oktatási tevékenységet.

ESG 1.3 A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés területén:

- A DI a Képzési Tervéhez kapcsolódóan dolgozza ki részletes tantárgyleírásait. Jelenleg csak tantárgytípusok láthatók a képzési hálóban, általános ismertetővel. A tantárgyleírásoknál javasolt az egységes tematika sablon használata, mely rögzíti a tárgyhoz kapcsolódó részleteket (óraszám, kreditszám, tárgyfelelős, részletes tematika, tantárgy típusa, számonkérés módja/kimeneti feltételek, szakirodalom, kimeneti kompetencia meghatározása tudás, képesség, attitűd terén). A tárgyaknál jelölik egyértelműen, melyik tagozathoz/programhoz/alprogramhoz tartoznak.
- A DI gondolja át az aktív és passzív tantárgyteljesítés alkalmazását. A jelenleginél pontosabb szabályozása és keretfeltételeinek részletesebb kifejtése szükséges: melyik milyen esetben történik, mik a követelmények, lesz-e a tanulmányok során a későbbi értékelésükben eltérés.
- A DI – igazodva az egyetemi Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzatában rögzített keretekhez – dolgozza ki a társtémavezető kérvényezésének és a témavezetőváltásnak okait és módját.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területén:

- A DI határozza meg és rögzítse szabályzati szinten a felvételi bizottság létszámára és összetételére vonatkozó szabályokat (pl. összeférhetetlenség elkerülése). Ugyanitt ki kell alakítani a 100 pontos értékelési skála részpontjait, követelményeit.
- A DI hangolja össze a felvételi rendben és a jelentkezési lapokon rögzített követelményeket (pl. műsorterv részletei, jelentkezési díj összege).
- A DI-nek felül kell vizsgálnia a hallgatói teljesítmény elvárásainak meghatározását, és törekednie kell a beszámolási és tantárgyi teljesítési feltételek részletesebb és átláthatóbb kommunikációjára. Ennek érdekében fontos lenne előzetes tájékoztató anyagok összeállítása a leendő doktoranduszok számára, melyek részletesen bemutatják a tanulmányi követelményeket és azok teljesítésének módját. Ezenkívül fontos lenne, hogy a dokumentumok és tájékoztatások egységes és könnyen érthető formában legyenek elérhetőek a hallgatók számára. A cél az lenne, hogy a hallgatók hatékonyabban tudjanak felkészülni és sikeresen teljesíthessék az elvárásokat.
- A kreditelismerés kereteit, menetét szabályozni szükséges, kitérve a DI önértékelésben említett *„korábbi informális, nem formális tanulás során megszerzett kompetenciák elismerésére”* is.

- *Egyetemi szinten mihamarabb javítandó:* szabályzati szinten rendezni szükséges az állami ösztöndíjas hallgatókra vonatkozó szabályokat, tekintettel arra, hogy nem tiltható a munkavállalás (az egyetemen és a doktori képzésben együttműködő kutatóintézeteken kívül sem).
- A DI igazítsa a komplex vizsga, valamint a nyilvános védés bizottsági összetételi szabályait az egyetemi szabályokhoz.
- A DI – figyelemmel a jogszabályi és egyetemi előírásokra – tisztázza a komplex vizsga elméleti és disszertációs vizsgarészre vonatkozó követelményeket. Az elméleti vizsgarész során előírt tantárgyak/témakörök listáját a Képzési Tervben jelölni szükséges.
- A DI-ben szükség van a disszertáció benyújtásának feltételéül szabott publikációs követelmények pontos meghatározására, valamint a disszertáció, a mestermű vagy kompozíció tartalmára, formájára, hosszára vonatkozó követelményekre.
- A DI Doktori fokozatszerzési eljárás c. dokumentuma szerint a védési eljárás díjköteles, ami ebben a formájában jogszabályellenes. A dokumentumot az egyetemi szintű szabályzathoz, valamint az Nftv-ben rögzítettekhez kell igazítani (ld. 81. § és 83. § [1] bekezdés).

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- Az oktatók/tárgyfelelősök kiválasztása, hozzárendelése szükséges az órahálóban megadott tárgyakhoz és kurzusokhoz.
- Az oktatóktól elvárt tudományos-művészeti teljesítmény követelményeinek pontos meghatározása és harmonizálása szükséges a DI profiljával.
- A DI rendezze szabályzati szinten a törzstagokkal, oktatókkal, témakiírókkal és témavezetőkkel szemben elvárt kiválasztási kritériumokat. Több feltétel, elvárás csak az önértékelési dokumentumban olvasható és nem fed át vagy ellentmond a DI Minőségbiztosítási Tervében foglaltakkal.
- A DI törzstagjai (egy fő kivételével) jelenleg nem felelnek meg az egyetemi Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzatában rögzített definíciónak, amely előírja, hogy a törzstag *“témavezetésével legalább egy doktorandusz doktori fokozatot szerzett”*.
- A 7 törzstagból egy törzstag a képzőművészet területén elismert szakember, publikációit művészettörténeti témában jelentette meg, illetve a vele készült interjúk kerültek rögzítésre. Alkotóként aktív kuratori tevékenységet folytat. A Kormányrendelet szerint vizsgálva a létesítendő DI szakterületén, a zeneművészeti ágban nem található rögzített aktivitás, ezt mindenképpen pótolni kell.

- Az intézmény ügyeljen arra, hogy a doktori képzéssel járó feladatok és többletmunka beszámítása az oktatói óraterhelésbe biztosított legyen (ld. doktori kurzusok tartása, témavezetői tevékenység).
- A témavezetési maximumra vonatkozó szabályozás további részleteinek meghatározása szükséges (pl. témavezetés hossza, társtémavezetés beszámítása).
- Az egyetemi Habilitációs Szabályzat kiegészítése szükséges a művészetek tudományterületen elvárt követelményekkel.

ESG 1.6 A tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások területén:

- Szakterületi könyvtári adatbázisok, folyóiratok beszerzése, elérhetővé tétele szükséges.
- Erős és élő kooperáció kialakítása szükséges a szakterületi és interdiszciplináris egységekkel, kutatócsoportokkal, melyek disszeminációs és tudományszervezői tevékenységeket biztosíthatnak a leendő doktoranduszok számára.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- A DI egyelőre még nem szabályozta teljeskörűen a működés eredményességének méréshez és a minőségfejlesztés érdekében alkalmazható adatok és információk körét, az információgyűjtés módját és felelősségi területeit, valamint a felhasználás célját, a felhasználókat és azok jogosultságait. Mindezekre figyelemmel a DI-nek ki kell alakítania azokat a folyamatokat, amelyek mentén az adatok és információk gyűjtésének, kezelésének és felhasználásnak lépései azonosíthatók és nyomon követhetők összhangban az e sztenderdben előírt elvárásokkal.
- A DI minőségcéljainak értékelhetőségéhez is adatokra és információkra van szükség, amelyeknek a gyűjtésére, elemzésére, felhasználására vonatkozó előírások még egyelőre nem állnak rendelkezésre, azokat pótolni szükséges.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DI honlapjának jelentős fejlesztése szükséges az ESG 1.8 fejezetben rögzítettek alapján.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Doktori Iskola létesítési kérelme beadásával jelenleg akkreditációs folyamat alatt áll. Magyarországon két intézményben folyik DLA-képzés a zeneművészet tudományágban, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen és a Pécsi Tudományegyetemen. A két intézmény nem tud akkora létszámot biztosítani, mint amennyi az igény, a felsőfokon művészeti területen oktatóktól elvárt a minősítés megszerzése, ugyanakkor a közoktatásban alap- és középfokon is szükséges a minősítés a kutatótanári fokozat megszerzéséhez, Ugyanakkor a felvételizők szűrésével a minőség is könnyebben biztosítható.

A Szegedi Tudományegyetem 19 működő doktori iskolájában PhD-fokozatot lehet szerezni. Jelenleg a BBDI az egyetlen, amelynek képzése művészeti területhez kötődik, azon belül a zeneművészethez, így DLA-fokozat megszerzésére alkalmas. Az eltérő tudományterület, a képzés specialitásai és eltérő követelményrendszere a SZTE Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzatában még nem jelenik meg.

A DI elsősorban a Bartók Béla Művészeti Kar mesterszakos hallgatóira, valamint a határ közelsége miatt a külföldi zeneművészek jelentkezésére számít, illetve nemzetközi szinten is kívánják erősíteni jelenlétüket, annak ellenére, hogy a létesítési beadvány alapján csak magyar nyelven kívánják elindítani a képzést

A létesítési dokumentumban rögzített zenei előadóművészet DLA-képzés nem teljesen egyértelmű, szerepel benne művészetelméleti szakmai program is (amely például az ELTE Filozófiatudományi Doktori Iskolájában PhD képzési programterület), de zenetudományi, zenepedagógiai területet is érintenek, valamint a felvételi meghirdetés szerint a képzőművészet is választható. Ez interdiszciplináris doktori iskola létesítését feltételezi, amihez a jelenlegi törzstagok száma nem elégséges.

A létesítési dokumentum szerint a DI-nek 7 törzstagja van, 6 fő a zeneművészet 1 fő a művészettörténet területéről. A dokumentumban kinyilatkozzák, hogy az első képzési ciklusban témavezetést és oktatást csak a törzstagok vállalnak. A beadott dokumentum óta a Kar további 10 oktatója vállalt önkéntesen oktatói szerepet a DI-ben (ld. doktori.hu).

II.2. A törzstagok tudományos és/vagy művészeti tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja

értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő”, és c) pontja értelmében, hogy „művészeti alkotásra épülő habilitáció esetén alkotásai országosan és nemzetközileg ismertek és elismertek, továbbá ezt mértékadó, nemzetközi művészeti fórumok pozitív visszhangja igazolja”.*

A Bartók Béla Doktori Iskola törzstagjai:

Kecskés György habilitált egyetemi docens;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- további tudományos közlemény: 1 DLA disszertáció
- 1 szacikk
- 40 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozása nincs

Kosztándi István egyetemi docens;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- további tudományos közlemény: 1 DLA disszertáció
- 105 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozás a hangversenyekre: 2

Szecsődi Ferenc egyetemi tanár;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- 143 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozása nincs

Tóth Péter egyetemi tanár;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- összes tudományos közlemény: 4
- további tudományos közlemény: 1 DLA disszertáció
- 182 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozás: 121

A DI vezetője Prof. Dr. Tóth Péter zeneszerzői aktivitása kiemelkedő. Egynemű- és vegyeskari művei nemzetközi kórusversenyek repertoárjában szerepelnek, gyermekoperáját itthon és külföldön egyaránt bemutatták. Hangszeres kompozíciói változatos összetételűek, szívesen és gyakran játszott zeneművek. Folyamatosan aktív művészeti tevékenységet folytat, ismertsége és elismertsége hazai és nemzetközi szinten is számottevő.

Varga Laura egyetemi tanár;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- további tudományos közlemény: 1 DLA disszertáció
- 292 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozás a hangversenyekre: 2

Zsigmond Zoltán egyetemi tanár;

Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- összes tudományos közlemény: 4
- további tudományos közlemény 1 DLA disszertáció
- 107 alkotás előadóként, szólistaként
- független hivatkozás a hangversenyekre: 2

Nátyi Róbert egyetemi docens;

MTMT azonosításában művészettörténet, kurátori praxis szerepel. Tudományos/művészeti teljesítménye az MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat alapján:

- összes tudományos közlemény: 132
- Hirsch index: 5
- 96 alkotás képzőművészeti területen kurátorként
- független hivatkozás: 261

A törzstagok összetétele a DI önértékelése szerint 4 egyetemi tanár, 1 főiskolai tanár, 1 habilitált docens és 1 egyetemi docenssel ellentétben a következő: 4 egyetemi tanár, 1 habilitált egyetemi docens és 2 egyetemi docens, amelyet a törzstagok az interjú során összegeztek.

A 7 törzstagból 6 fő a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) és c) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű művészeti tevékenységet folytatnak a művészetek és azon belül a zeneművészetek tudományágban. Egy törzstag a képzőművészet területén elismert szakember, publikációit művészettörténeti témában jelentette meg, illetve a vele készült interjúk kerültek rögzítésre. Alkotóként aktív kurátori tevékenységet folytat. A

Kormányrendelet szerint vizsgálva a létesítendő DI szakterületén, a zeneművészeti ágban nem található rögzített aktivitás, ezt mindenképpen pótolni kell.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket a DI-re bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósítsák meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

A DI a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar önálló szervezeti egységeként definiált egység, ugyanakkor a doktori képzés tartalmi, finanszírozási és minőségbiztosítási kérdéseiben az Egyetemi Doktori Tanács iránymutatásait követi. A DI működéséhez szükséges infrastruktúrát és személyi feltételeket a kar biztosítja, tehát annak szerves részeként, de megfelelő szintű szakmai autonómiával működik. A DI saját Doktori Tanáccsal rendelkezik.

A DI tervezett minőségbiztosítási tevékenységeinek alapdokumentuma – a Kormányrendeletre igazodva – a Minőségbiztosítási Terv, amelyhez szorosan kapcsolódik a DI Működési Szabályzata és Képzési Terve is. Ez a hármas egység alkotja a létesítendő DI szabályzati alapjait, mely dokumentumoknak a létrehozását – az interjúkon elhangzottak szerint – jellemzően a DI vezetője, az Egyetemi Doktori Tanács titkára, aki egyben a Doktori Intézet igazgatója is és a DI Tanácsának tagjai állítottak össze. Az intézményi szintű minőségbiztosítási szervezet, valamint a doktorandusz érdekképviselő ebben a munkában közvetlenül nem vett részt.

Az alapdokumentumokból kirajzolódik ugyan egy kép a tervezett minőségbiztosítási tevékenységek tartalmi kritériumairól, ügyelve az ESG-sztenderdekkel való összhangra, de az azok megvalósításáért és folyamatos felügyelet alatt tartásáért, illetve a PDCA-ciklus teljeskörűségének biztosításáért felelős szervezetrendszer, amely a kritériumok folyamat szintű megvalósításának zálogaként is tekinthető, egyértelműen nem azonosítható be. Az intézményi szintű minőségbiztosítási szervezetrendszerben – az SZTE Minőségfejlesztési Bizottságában – a Doktori Intézet igazgatója képviseli a doktori képzési szintet. A karon működő oktatási és kutatási minőségirányítási gyakorlat felügyeletét a karonként működő

Minőségfejlesztési Bizottságok végzik, elnökét és tagjait a kar dékánja nevezi ki. Ezen túlmutatóan egyéb konkrétum nem azonosítható be a DI szintjén.

A jelen akkreditációs eljárásban résztvevő kari hivatalvezető került átmenetileg nevesítésre, mint a DI titkára, és egyben minőségügyért felelőse, aki sem az alapidokumentumok, sem az önértékelési dokumentum elkészítésében nem vett részt. Ezen helyzetből fakadóan a DI titkári és minőségügyi tevékenységek tervezett megvalósításával, a minőségcélok kidolgozásával kapcsolatos részleteket nem sikerült megtudnia a Bizottságnak az interjú alkalmával. Ezen kérdések megválaszolásához az iskolavezetőt nevezte meg mind a Doktori Intézet igazgatója, mind az Egyetemi Minőségfejlesztési Bizottság vezetője.

A tekintetben sem átlátható a tervezett minőségbiztosítási rendszer, hogy miként ágyazódik be az intézményi szintű, rendkívül összetett, sok tényezős integrált minőségirányítási rendszerbe. Az interjúkon az is elhangzott, hogy az intézményi szintű minőségirányítási rendszer még nem áll készen szabályzati szinten ahhoz, hogy érdemi instrukciókkal tudjon szolgálni a létesítés alatt álló DI speciális minőségbiztosítási elvárásaihoz. Az Integrált Irányítási Kézikönyv még fejlesztés alatt áll, a doktori képzési terület szabályozásaira egyelőre még nem tér ki, noha a DLA- fokozat megszerzésére irányuló doktori képzési terület számos sajátos/speciális kritériumot foglal magában, amelyeket érvényesíteni szükség e képzés során.

Az interjúk alapján a DI minőségcéljai a DIT tagokkal közösen kerültek megfogalmazásra, és törekedtek azoknak az IFT-vel való összehangolására. A célok egyelőre még nagyon általános szinten kerültek meghatározásra, és nem minden tekintetben mutatnak összhangot az IFT-ben foglaltakkal. Például a nemzetköziesítés témaköre kiemelt célként említhető meg intézményi és iskola szinten egyaránt, ellenben a DI kezdetben magyar nyelven tervezi a működését, és a Minőségbiztosítási Tervben is a hazai elismertséget, szakmai szervezeti tagságot írja elő minőségi elvárásként a törzstagok, témavezetők, oktatók számára.

Továbbá az sem vált megismerhetővé, hogy az érdekelt felek (oktatók, hallgatók, egyéb külsős mint leendő együttműködő partnerek) milyen szintjei kerültek bevonásra ebbe a folyamatba.

Összeségében az állapítható meg, hogy a DI alapítói számára bár ismertek a minőségbiztosítási elvárások, de azoknak a DI szintjén történő adaptációja még kezdeti fázisban tart. A DI Minőségbiztosítási Tervében több ponton anomália, ebből fakadóan bizonytalan szabályozási környezet rajzolódik ki, mint pl. a különféle minőségbiztosítási célú felülvizsgálatok gyakoriságának változékonysága, ami a nyomon követhetőség bizonytalanságát vetíti előre. Valamint annak a minőségbiztosítási folyamatrendszernek sem egyértelműek a keretei, amelyhez a megfelelő szervezeti háttér sem került még felállításra. Az intézményi minőségirányítási támogató háttér pedig egyelőre még nem áll készen a DI speciális (DLA szintű) minőségbiztosítási kritériumrendszerének az intézményi szintű

integrált rendszerbe foglalásához, ezáltal intézményi szintű támogató háttér sem azonosítható megbízható módon.

Ajánlások

- Az intézmény, valamint a DI figyelmébe javasolt: az ERASMUS Network for Music “Polifonia” kezdeményezés, ami kifejezetten a zeneművészeti képzés szempontjából közelíti meg a művészeti oktatást és annak minőségbiztosítását, valamint az European Platform for Artistic Research (EPARM) felületet, ahol tudásmegosztásra nyílik lehetőség a művészeti területen folytatott doktori képzésről, kutatási tevékenységről és módszertanokról.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képésítés legyen világosan meghatározott és közzét, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.*

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekintsék át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A képzési programok kialakítása két fontos szempontból vizsgálható. Az első a tanulói utak, folyamatok leírása, szabályozása, az egyértelmű, egységes útmutatók és szabályozások teljessége, összhangja (ld. ESG 1.4 fejezet), a második pedig a képzés tartalma, a kimeneti kompetenciák, meghatározása, a fejlesztés lényegi elemeinek rögzítése, azok PDCA rendszerben való folyamatos vizsgálata, fejlesztése, a hallgatói és piaci igények figyelembevételével.

A témát érintő dokumentumok nem egyszerre álltak rendelkezésre. A Bizottság felkészülése során az Oktatási Hivatal által megküldött, majd hiánypótlással kiegészített létesítési dokumentációt, valamint a MAB szempontrendszer alapján előkészített önértékelési dokumentumot vette alapul. Több tématerületről a DI készülő honlaptervezetéről, valamint az interjúkat követően volt csak elérhető információ (pl. a DI-ben tervezett témakiírások, valamint a tervezett felvételi rend jelentkezési lapokkal, és az OMHV-kérdőív mintája leírással). A dokumentumok összevetése alapján továbbra is hiányoznak leírások, szabályzatok és számos ellentmondás található meg a Képzési Tervben is, kialakításában és szabályozásában egyaránt.

A DI Működési Rendje és Képzési- és Fokozatszerzés Szabályzata (a továbbiakban: Működési Szabályzat) bevezetője alapján „zeneművészet területen a DLA tudományos fokozat elnyerésére irányuló képzés folyik” majd a DI-ben, miközben ugyanebben a dokumentumban említésre kerül DLA- és PhD-tagozat is (3.1 alfejezet). Az Oktatási Hivatalnak benyújtott FRKP-4000 adatlap szerint a DI tudományterülete a *művészetek*, tudományága pedig *zeneművészet*.

A Képzési Terv tovább szűkíti a DI profilját és *zenei előadóművészi* területen folytatna DLA-képzést, ezt alátámasztja a DI kutatási területének Fejlesztési Konceptiója is: „*A Bartók Béla Doktori iskola kutatási területe a zeneművészet és azon belül is az előadóművészet.*”. Ugyanakkor a Képzési Tervben tárgytípusként *Folyamatos zenei tevékenység* tanegység is szerepel, melynek része a *zeneszerzői munkásság*, ugyanakkor a *zenei alkotóművészet* nem a beadvány része. Szintén a Képzési Terv rögzíti, hogy a felvételiző „*zeneművészeti/művészetelméleti szakmai program*”-mal is jelentkezhethet a DI Tanácsa jóváhagyásával, utóbbi azonban az egyetemi Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzat (a továbbiakban: EDSZ) 1. sz. melléklete alapján a szabad bölcsészet képzési területéhez és így PhD-képzéshez köthető. Az önértékelés szintén „*a térség DLA/PhD fokozattal rendelkező*” szakember-igényéről szól (3. oldal), majd az interjúkat követően megküldött felvételi rend tervezete a zeneművészet mellett már *képzőművészeti* tevékenység dokumentációját is rögzíti. A Képzési Terv alapján a „*képzés tanterve programonként a gyakorlati alkotó-kutató munka kurzusainak tekintetében eltérő*”, azonban ezek a programok és azok specifikumai hiányoznak a Képzési Tervből és más áttekintett dokumentumban sem voltak beazonosíthatók. A DI az interjúkat követően megküldött felvételi jelentkezési lapján rögzített 7 programot, ami kiindulópont lehet a Képzési Terv fejlesztéséhez. Mindazonáltal megállapítható, hogy a DI nem definiálta, hogy mit ért a program, tagozat, alprogram kifejezések alatt, és ezeket a létesítési beadványban, szabályzó dokumentumaiban vegyesen alkalmazza, különbségtétel közöttük nem volt azonosítható.

A DI önértékelési dokumentumában számos olyan jelen idejű kijelentés olvasható, aminek dokumentációs háttere nem került előkészítésre, mintha egy jövőbeli, már működő DI önértékelését nyújtotta volna be a DI. Így például

- az önértékelés alapján kötelező és ajánlott irodalom alapján történik a számonkérés. Azonban a Képzési Tervben ismertetett tantárgytípusok leírása rövid, hiányoznak a részleteiben kidolgozott tematikák, a kimeneti feltételek, számonkérési módok, kompetenciák, kötelező és ajánlott irodalmak.
- Az önértékelésben említett angol nyelvű tájékoztatók szintén hiányoznak (ami kisebb hiányosság, tekintettel arra, hogy a DI magyar nyelven tervezi indítani első körben a képzését).

- Az önértékelés alapján a DI „dokumentumaiban egyértelműen rögzítésre kerülnek a doktoranduszok oktatási tevékenységével kapcsolatos szabályok”, ugyanakkor ezek nem elérhetők.

A Képzési Terv szerint a 240 kredit az alábbiak szerint teljesíthető: „1-4. szemeszterben 90 kutatási kredit és 50 képzési kredit, az 5-8. szemeszterben 20 kredit a sikeres komplex vizsga, és 80 kutatási kredit”, ezt azonban az említett dokumentum kredithálója nem követi le (ott 120-120 kredites a két képzési szakasz). A DI-nek ügyelnie kell arra, hogy a komplex vizsgához nem rendelhető kredit (ld. Nftv. végrehajtásáról szóló 87/2015. [IV.9.] Korm. rendelet 54. § [3] bekezdés). Mindezeket figyelembe véve, a hallgatói utak nem világosak, nem követhetőek.

A tartalmi kérdésekben még kevesebb anyaggal rendelkezik a DI. A tantárgyak nagyon rövid leírása (ld. fentebb kifejtve) és a témahirdetések adnak némi képet a szakmai elképzelésekről. A témahirdetések egy része azonban PhD-témának felel meg inkább, mint DLA-témának. A Kormányrendelet egyértelműen kimondja, hogy a doktori dolgozatnak új önálló megállapításokat új eredményeket kell tartalmaznia (14. § [1] bekezdés). Olyan témák, melyekben valószínűtlen új eredmények közlése, nem javasolt kiírásra.

Az Önértékelés rögzíti azokat a folyamatokat, melyek a szakmai tartalmak elfogadására, felülvizsgálatára, azok fejlesztésére vonatkoznak, de a létesítési beadvány szabályzati részei nem tartalmazzák ezek jelenlegi kiindulópontját. A más doktori iskolákhoz képest újat hozó képzési pontok általánosságokat tartalmaznak és nem tartalmaznak nívumot.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözzé ezt a megközelítést.*

Az interjúk megerősítették, hogy a DI-nek nagy szabadsága van a képzés kialakításában és a vállalható doktoranduszok számának meghatározásában (mely akár 22 ösztöndíjas fő is lehet, de a DI törzstagjai 12 főt várnak az első évben). A témavezetők és hallgatók arányát az EDSZ szabályozza A társtémavezetőségről az önértékelés szól (“A professzorok, docensek önálló témavezetéssel, míg az adjunktusok 50%-os rész-témavezetéssel irányíthatják a hallgatók munkáját.”), amit fontos lesz rögzíteni szabályozó dokumentumban is. A külső témavezető szerepe is szabályozva van.

A fellebbezések és panaszok benyújtására szóban és írásban, akár anonim módon is van lehetőség, melyek kivizsgálása a DI-n belül történik. A DI létesítési dokumentációjában nincs hivatkozás erre, ugyanakkor az egyetem rendelkezik esélyegyenlőségről és panaszkezelésről szóló szabályzattal, ami a doktori képzésben résztvevőkre is kiterjed (ld. A Hallgatói Esélyegyenlőséget és Egyenlő Bánásmódot Biztosító Feltételeinek Szabályzata).

A DI jelenléti oktatást tervez, doktori nap formájában (péntek), ezáltal intenzív, koncentrált módon tudnak részt venni a doktoranduszok a különböző oktatási és kutatási tevékenységekben. A doktori nap lehetőséget biztosít arra, hogy a doktoranduszok egymással és az oktatókkal való interakció révén átfogóbb, multidiszciplináris perspektívában tanuljanak és gondolkodjanak, illetve, hogy hatékonyabban tervezzék és irányítsák tanulmányaikat és kutatásaikat, egyéb munkavégzésüket.

A DI-ben a konzultációk kiemelkedő szerepet kapnak (a képzés második szakaszában az önálló kutatói tevékenység során még inkább). “Disszertáció konzultáció” címszó alatt a doktorandusz kiválasztott disszertációkonzulenssel dolgozik együtt tudományos munkáján, melyért kreditet kap. Mivel más szöveghelyen a disszertációkonzulens mint pozíció nem szerepel (így pl. a kiválasztási folyamat leírása, a disszertációkonzulens kiválasztási és értékelési feltételei is hiányoznak), nem látható a disszertációkonzulens és a témavezető közötti különbség (ha van). A témavezetőnek folyamatos szakmai és félévi beszámolót kell írnia a konzultációk alapján a témavezetett előmeneteléről. Ezen beszámolók (PDCA-ciklus szerinti) további sorsa nem volt beazonosítható a dokumentumok alapján.

A tantárgyleírások nincsenek előkészítve, csak általános tájékoztató jellegű leírások az egyes tantárgycsoportokra, tárgytypusokra, ennek következtében a tervezett számonkérési és vizsgamódszerek nem láthatók. A Képzési Terv alapján a tantárgyakat aktív (intenzív munka, beszámoló, előadás, vizsga) és passzív (csak bejárással) módon is tudják teljesíteni a hallgatók, utóbbit csökkentett kreditszámmal. Nem derül ki világosan a dokumentumokból, hogy a passzív teljesítési mód mit jelent. Viszont az nem derül ki, hogy mi alapján választhatják a hallgatók az egyes formákat, van-e különbség a két formát választó hallgatók között (pl. nappali és levelező, ösztöndíjas és önköltséges), komplex vizsga jelentkezéskor és annak elméleti vizsgarészénél figyelembe veszik-e, hogy a hallgató melyik formában teljesítette a tantárgyakat. Ez a kérdéskör az oktatásszervezési oldalról is megvizsgálendő: előzetesen felméri-e az aktív/passzív tantárgyteljesítést, külön tárgykóddal kerülnek-e meghirdetésre a tantárgyak, megegyező kreditértékű-e a két teljesítési forma.

A Képzési Terv alapján a doktoranduszoknak opcionális az oktatói tevékenység (szabadon választható kreditekért), viszont nincs szó arról, hogyan készítik fel a doktoranduszokat az esetleges oktatásra, valamint hogyan és kitől kapnak visszajelzést a teljesítményükre.

Ajánlások

- Javasolt a doktoranduszoktól elvárt tudományszervezői, disszeminációs tevékenységek megfogalmazása.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

A felvételi bizottság összetételi szabályait az egyetemi szabályzat a doktori iskolák hatáskörébe utalja. A felvételi bizottság tagjaira vonatkozó követelményeket a Minőségbiztosítási terv rögzíti (V. 6. pont), és megegyezik az oktatókra vonatkozó szakmai elvárásokkal (III.2. pont). A felvételi bizottság létszámára, az összeférhetetlenség elkerülését biztosító szabályok nincsenek lefektetve. A felvételi folyamat tervezetét az interjúkat követően küldte meg a DI, így szabályzati szinten ezek még nem kerültek rögzítésre. Az áttekintett dokumentum alapján a pontozási rendszer maximum és minimum pontszáma rögzített, de a részpontok részletes szabályai még tisztázatlanok. A DI felvételi rendjében 3 különböző korszakból álló művel kell készülni a felvételire, ezt tovább árnyalja a DI jelentkezési lapján benyújtandóként rögzített 1 órás koncertműsor programja. Ezek összehangolása mindenképp fontos feladat, ahogy a két dokumentum között eltérően rögzített jelentkezési díj is.

A komplex vizsgára vonatkozó általános szabályokat az egyetemi Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzata rögzíti (pl. két vizsgarész bemutatása; vizsgabizottságra, értékelésre és ismétlésre vonatkozó szabályok). A vizsgabizottság összetételére vonatkozóan a DI Minőségbiztosítási Tervében (V. 7. pont) rögzített szabályok ellentmondanak az egyetemi szintű szabályzónak (V. fejezet 3. pont). A DI Képzési Tervében további specifikus szabályokat rögzített a vizsga felépítésére vonatkozóan (tartalom, hossz, keretek), azonban a dokumentumon belül ellentmondásosak a követelmények, valamint az egyetemi szabályzóval sincsenek összhangban. A Képzési Terv alapján nem egyértelmű, mit tekint a DI elméleti és disszertációs vizsgarész alatt elvárt követelménynek: egyik szabályozási résznél említ kötelező elméleti tárgyak alapján jártasság igazolását (kötelező elméleti tárgyak azonban nincsenek a Képzési Tervben), disszertáció színopszis prezentációt és művészeti tevékenységet (előadás formájában). A másik szabályozási résznél pedig Tudományos írásmű kurzus alapján (ami nem része a Képzési Tervnek) két tanulmányvázlat benyújtását, valamint művészeti tevékenységet (előadás formájában). A folyamat, a követelmények tisztázása és egyértelmű kommunikációja a DI előtt álló feladat.

Az önértékelés alapján a „Korábbi informális, nem formális tanulás során megszerzett kompetenciák elismerésére is van lehetőség kredit formájában”, ugyanakkor erre vonatkozó folyamatleírás, szabályok nem érhetőek el.

Az értekezés bírálati folyamatára és a nyilvános védésre vonatkozó keretszabályokat az egyetemi Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzata rögzíti. A disszertációra vonatkozó részszabályok lefektetését az egyetemi szabályzat a doktori iskolák hatáskörébe utalja. A DI létesítési dokumentációjába befűzött szabályozó dokumentumok nem tartalmazzak DI-specifikus előírásokat, ezeket a DI Működési Szabályzata alapján külön dokumentumban szabályozza. A DI honlaptervezetén elérhető egy ún. *Bartók Béla Doktori Iskola Doktori fokozatszerzési eljárás* c. dokumentum, ez viszont a példányszámra és benyújtásra vonatkozó szabályokat írja le. A dokumentum nem rögzíti a publikációs feltételeket, a disszertáció, valamint a mestermű vagy kompozíció tartalmára, formájára, hosszára vonatkozó követelményeket. Ugyanitt a vizsgabizottság összetételére vonatkozó összetételi szabályok ellentmondanak az egyetemi szintű szabályzónak (V. fejezet 3. pont).

Ajánlások

- A DI-nek javasolt szigorítani a felvételi bizottsági tagokkal szemben megfogalmazott szakmai követelményeket.
- A DI-nek javasolt átgondolni, hogy a disszertációra elkészített bírálói vélemények kérdéseket is tartalmazzanak, melyre előzetesen írásban, majd a védésen is válaszolnia kell a doktorjelöltnek.
- A nyilvános védésen elhangzott kérdésekre adott válaszokat is fontos lenne rögzíteni a jegyzőkönyvben (jelenleg ez nincs egyértelműen rögzítve a Bartók Béla Doktori Iskola működési rendje és képzési- és fokozatszerzés szabályzatában).
- A DI Minőségbiztosítási Terve alapján a nyilvános védés menete megfelel a MAB ajánlásainak. Mivel a MAB-nak nincsenek erre vonatkozó ajánlásai, javasolt az utalás törlése.
- A DI létesítési beadványában nem szerepelt, ugyanakkor a honlapon már elérhető volt az a külön szabályzó dokumentum (Bartók Béla Doktori Iskola fokozatszerzési eljárása), amiben a DI rögzítette a doktori értekezés és a téziszfüzet tartalmi és formai követelményeit. Javasolt lehet ennek beillesztése a DI Működési rendje, képzési- és fokozatszerzés szabályzata c. dokumentumba.
- A DI Képzési Terve alapján, a doktori mestermű és a kutatást összefoglaló disszertáció követelményeit, valamint a doktori eljárás folyamatát a DI egy ún. *Doktori Iskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzat*ban rögzítette. A Bizottság nem találkozott ilyen dokumentummal, ezért javasolt ennek kidolgozása. Szintén a Képzési Terv szerint „... a disszertáció általános tartalmi és formai követelményeit, illetve annak benyújtási rendjét a Doktori Szabályzat tartalmazza”. Egyrészt, fontos lenne tisztázni, hogy hol kerül pontosan szabályozásra ez a téma terület. Másrészt, ha a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* megegyezik

a *Bartók Béla Doktori Iskola fokozatszerzési eljárása* c. honlapon elérhető dokumentummal, úgy fontos lenne a dokumentumok nevének egységesítése és következetes használata.

- A Képzési Terv szerint „*A doktori fokozatszerzésre a doktoranduszoknak az abszolutorium birtokában lehet jelentkezniük*”. A hallgatók adminisztrációs tehermentesítése érdekében javasolt az erre vonatkozóan tervezett kérelem kivezetése. A komplex vizsga teljesítésével ugyanis automatikusan elindul a fokozatszerzési eljárás.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítják, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A DI az oktatók, témakiírók és témavezetők kiválasztásának kritériumait a Minőségbiztosítási Terv III. pontja és az önértékelési dokumentum részletesen, de nem egymást átfedve, valamint néhány helyen egymásnak ellentmondóan határozzák meg. Ugyanakkor a teljesítményértékelésnél olyan követelmények szerepelnek az önértékelésben, ami az adott művészeti területen nem elvárt, mint a magas szintű publikációs tevékenység, ami alatt valószínűleg az aktív koncertezési gyakorlatot értik. A DI Minőségbiztosítási Tervében rögzített követelmény, hogy oktató csak kutatási, illetve művészeti területükön hazai elismertségű szakemberek lehetnek. A törzstagoktól és témavezetőktől eltérően nem elvárt kritérium a részvétel nemzetközi szinten (szemben az önértékelés szerint elvárt *“Pályázati aktivitás – hazai és nemzetközi projekteken, együttműködésekben”*). Az oktatók aktívan részt vehetnek a doktori bizottságokban.

Jelenleg csak a törzstagok hirdetnek témát, így az oktatói részvételre a képzés más kurzusaiban számítanak, azonban nem derült ki, hogy milyen tárgyakat oktatnak majd. Az interjúk alapján a DI szervezésének jelen pillanatában az oktatók kiválasztása a Művészeti Kar tanárai közül önkéntes alapon történik. Így az Országos Doktori Tanács nyilvántartása szerint a 7 törzstaghoz további 10 oktató csatlakozott.

A DI Működési Szabályzatában (IV. 2. pont) részletesen rögzítik az alprogramvezetők feladatait, azonban a Képzési Terv nem tartalmazza az alprogramok ismertetését. A programokról csak az interjú után benyújtott felvételi eljárás dokumentum tájékoztató (ld. bővebben kifejtve ESG 1.2-9 fejezet), de a különböző alprogramok vezetői sehol nem jelennek meg.

Az önértékelés szerint a DI a témavezetőket és oktatókat anyagi és erkölcsi elismerésben részesíti. Az interjúk során megerősítették, hogy a túlterheltség elkerülése érdekében a doktori óraszámokat beszámításáról ugyan még nem folytak tárgyalások, a DI vezetőjének szóbeli tájékoztatása szerint a Művészeti Kar várhatóan adott mértékben csökkenti az

ellátandó óraterhelést. A témavezetők maximális terheltségét a dokumentum három témavezetettben határozza meg, az azonban nincs egyértelműen rögzítve, hogy mit ért a témavezetés alatt a DI (pl. az abszolutóriumig vagy a védésig számolják-e a terhelést; a társtémavezetést egy vagy fél főben számolják-e).

A DI Működési Szabályzata alapján a DI Tanácsa négy évente felülvizsgálja a törzstagok, a témavezetők és az oktatók teljesítményét. A témavezetőket két, illetve öt évente értékeli a hallgatók előmenetelének szempontjait figyelembe véve. Az oktatók értékelését a DIT évente elvégzi a megadott teljesítményértékelési szempontok szerint.

Konferencialátogatás, nemzetközi tagság nem szerepel a törzstagok önéletrajzában, így ennek a pontnak a vizsgálata nem releváns. Arról, hogy a DI törzstagjai a koncertek szervezéséhez milyen adminisztratív és anyagi segítséget kapnak nincs információ.

Az egyetem Habilitációs Szabályzata (2022. december 12.) jelenleg nem értelmezhető a létesülő DI tekintetében. Az interjúk során a DI jelezte, hogy sikeres akkreditáció esetén a szabályzati hiányosságokat pótolni fogják, ez azonban nem helyettesíti a szakbizottsági sajátos követelményeket, ami szintén hiányzik a szabályzat 9. sz. mellékletéből. A habilitációs előadás formai keretei, időkerete, időbeli felosztása nem szabályozott.

Ajánlások

- Az intézmény Habilitációs Szabályzat 5. § (1) bekezdése pontatlanul hivatkozik az érintett mellékletre (1. sz. helyett 9. sz), ennek javítása indokolt.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

Az egyetemi könyvtár rendelkezik külön zenei gyűjteménnyel, amely bár szűkített nyitvatartással (8:00-16:00) működik - tehát, a leendő, képzés mellett dolgozó doktoranduszoknak nem feltétlenül megfelelő -, de teljes mértékben nyilvános olvasói térként szolgál. Az online források tekintetében az egyetemi könyvtár széles adatbázis-előfizetéssel rendelkezik, viszont a zeneművészeti szempontból fontos Grove és MGG-előfizetés nem érhető el, valamint az intézménynek nincs saját open access folyóirata a művészetek tudományterületen.

A könyvtár által további plusz szolgáltatások is elérhetőek a doktoranduszok számára, amelyeket külön honlapra vagy csatornára szerveztek ki. Ezek a tudománytámogató és publikáció támogató szolgáltatások mind a hallgatók, mind az oktatók számára elérhetőek, pl. publikációs, hivatkozáskezelő szoftverek használatával kapcsolatos webináriumok,

kurzusok. Az MTMT-adatbázis kezelésében az intézményi adminisztrátorok segítkeznek, akik a feltöltést ellenőrzik és segítséget nyújtanak a felhasználóknak. Zeneművészet területen külön könyvtáros kolléga foglalkozik az MTMT-adminisztrációval, aki segíti a doktoranduszokat és az oktatókat a publikációk, koncertek rögzítésében és dokumentálásában.

Az intézményben egy éve alakult, 5 főből (3 külsős) álló Művészeti Innovációs Kutatócsoport első projektjét végzi, s több nemzetközi projektet is nyertek, valamint folyamatban vannak pályázatok is. A kutatócsoport tevékenységéről online felületen nem található információ, amit a láthatóság érdekében pótolni javasolt. A kutatócsoport tervez új tagokat, kari oktatókat bevonni a munkába, annak érdekében, hogy minél több rangos folyóiratba publikáljanak. Ezen kívül tervezik egy angol nyelvű periodika indítását, mely alapvetően a leendő doktoranduszokat is segítheti majd a publikációban.

A DI kooperációja gyengének és hiányosnak tekinthető más egyetemi szolgáltatásokkal, kutatócsoportokkal és interdiszciplinaritásra utaló egységekkel (pl. neveléstudományok területén), ezt megerősítette az interjúkra delegált szervezeti egységek szűk köre.

A DI munkáját támogató adminisztratív háttér szabályzati szinten rögzített, de a létesítés okán még nem állt fel a DI titkársága. Ezen szerepeket átmenetileg betöltő személyek nem rendelkeznek kellő információval.

Az SZTE Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) a létesítéshez kapcsolódó dokumentumok előkészítésébe nem került bevonásra. A DI bár véleményezésre eljuttatta a dokumentumokat a DÖK-höz, de nem kellő időben, így az érdemi visszajelzések átvezetését megelőzően benyújtásra került a dokumentáció.

A DÖK többféle módon is segíti a doktoranduszokat: online kurzusokat szerveznek (pl. prezentációkészítés, előadástartás témában) és különböző csapatépítő események is megtalálhatóak a repertoárban; (pl. társasjáték est). Ezen kívül különböző plusz ösztöndíj lehetőségekről is hírt adnak a honlapjukon; (pl. Új Kiegészítői és Kiválósági Doktori Pályázat). Támogatott (karonként változó) hallgatói mobilitásra is van lehetőség az egyetemen.

A DI elméletileg alkalmas külföldi doktoranduszok fogadására, ezáltal angol nyelvű képzés indítására (már akadtak érdeklődők a szomszédos országokból), de az idegen nyelven történő képzésindítást megelőzően az intézménynek nyilvántartásba kell vetetnie a képzést az Oktatási Hivatalnál.

Az egyetemi épület frissen felújított, van kapacitás a DI indulására, nem volt szó arról, hogy a doktoranduszoknak milyen arányban szükséges majd az egyetemen tartózkodni, s van-e erre esetleg már kijelölt iroda, szemináriumi szoba.

Ajánlások

- Javasolt intézményi szinten biztosítani/erősíteni a Művészeti Innovációs Kutatócsoport tevékenységének láthatóságát.
- Egyetemi szinten fontos a kutatócsoport(ok) kapcsán tudományszervezői, disszeminációs tevékenységek körének megfogalmazása és kibővítése a DI profilja szempontjából.
- Fontos lenne a Kortárs Zenei Szakkollégium bevonása a doktori képzésbe.
- Szintén fontos lenne a Doktorandusz Önkormányzattal egy szorosabb együttműködés kiépítése.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

A DI információkezelési területre vonatkozó tervezett tevékenységei a Minőségbiztosítási Tervben jelennek meg, elég szűkszavúan. Az általános minőségcélok kapcsán kerültek meghatározásra azok az ESG által definiált kulcsterületek, amelyeknek a figyelemmel kísérése céljából rendszeres adatgyűjtés terveznek majd végezni. Mindezeknek részét képezik az alábbiak:

- teljesítménymutatók,
- a hallgatók összetétele,
- a hallgatók előrehaladása, eredményességi és lemorzsolódási rátáik,
- a hallgatók képzéssel kapcsolatos elégedettsége,
- tanulási háttértámogatás és tanácsadás,
- a végzetek karrierútja.

A rendszeresség tekintetében elég nagy változékonyság figyelhető meg a Minőségbiztosítási Tervben, ami alapján nem látszik biztosítottnak, hogy ezek a változó gyakoriságú adatgyűjtések, elemzések, felülvizsgálati, elégedettségmérési eredmények koherens rendszerré tudnának összeállni. Nem látszanak azok a szinergiák sem, amelyek mentén a PDCA-ciklus lépései következetesen megvalósulhatnak majd a működés során.

A minőségcélokhoz nem kapcsolódnak indikátorok, mérhető célértékek, tehát nem állapítható meg a minőségtervezés jelen fázisában, hogy az egyes tevékenységek kapcsán milyen hatékonyságot várnak el. A DI tervezi éves minőségbiztosítási értékelési beszámoló készítését, azonban annak részletszabályai nem ismerhetők meg.

A DI tervezett információkezelési mechanizmusa egyelőre még kialakítás alatt állónak tekinthető, csak részben tesz eleget az ESG-sztenderdnek. A DI egyelőre még nem szabályozta teljeskörűen a működéséhez szükséges és a minőségfejlesztés érdekében

alkalmazandó adatok és információk körét, az információgyűjtés módját és felelősségi területeit, valamint a felhasználás célját, a felhasználókat és azok jogosultságait.

Ez a terület még sok megoldandó feladatot tartogat a DI számára, amelyhez mindenképpen szükséges a jelen ESG-sztenderd előírásaira és irányelveinek teljes körére figyelemmel lenni.

Ajánlások

- Ajánlott a DI számára, hogy mind szélesebb körben (belső és külső érintettek bevonásával) végezzen adatgyűjtést és elemzést, hogy azokkal kellő mértékben alá tudja támasztani tervezett céljait, valamint a tényalapú döntéshozatalhoz is hozzá tudjanak járulni. Mindezek teljesíthetősége érdekében törekedni kell egy megfelelő mélységű szabályozás elkészítésére is, figyelemmel a jelen ESG-sztenderd valamennyi előírásaira.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények teyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

Az akkreditációs eljárás elindítása során a DI nem készült honlaptervezettel vagy honlaptérképpel, ugyanakkor hiánypótlás keretében elkészült a DI nyilvános felülete, ami a kar honlapján kapott helyet. A DI honlapjának és egyéb nyilvános felületeinek kezelése szabályzati szinten rendezett, a DI Működési rendje, képzési- és fokozatszerzés szabályzata alapján ez a DI titkárságának feladata lesz.

A DI alap szabályozó dokumentumainak elérhetősége a DI honlapján biztosított. Mivel a DI tantárgykínálata jelenleg kidolgozatlan, az elkészült tantárgyi tematikák (tárgyleírások) nyilvánossá tétele mindenképp szükséges a DI Képzés Terve mellett (vagy akár annak részeként, mellékleteként).

A DI leendő honlapja felépítése szempontjából egyszerűsége törekszik, jelenleg 7 menüpont kialakításával nyújt tájékoztatást a tervezett doktori képzésről. Tekintettel arra, hogy létesítés előtt áll a DI, számos információ nem érhető még el, de a jövőben ezek nyilvánossá tétele még a DI előtt álló feladat: DI titkárságának elérhetőségi adatai (pl. biztosított-e személyes ügyfélfogadás, ha igen, hol és milyen napokon, órásvban; illetve jelezni, hogy kit milyen ügyben lehet keresni); részletes felvételi felhívás (kitérve az egyéni jelentkezőkre vonatkozó speciális szabályokra); a képzésben résztvevő oktatók és témavezetők bemutatása; a DI Tanácsának névsora (a doktorandusz érdekképviselővel együtt) és működéséhez kapcsolódó tájékoztatás (ülések időpontja és napirendi tájékoztatói, döntések); aktuális hírek (pl. hallgatói események meghívói, így a komplex vizsga, munkahelyi vita, nyilvános védés); fogadóórásokról és az általános félévi, órarendi információkról tájékoztatás; elkészült

disszertációk és mesterművek (akár repozitóriumra vezető link formájában); pályakövetési adatok/elemzés.

Az interjúk alapján a DI angol nyelvű képzést is tervez majd indítani, ennek okán ügyelnie kell majd arra, hogy minden képzéshez kapcsolódó szabályzat és tájékoztató angol nyelven is időben – a képzés meghirdetése előtt – elérhető legyen.

Ajánlások

- A DI alap szabályozó dokumentumaiból vezesse ki a régi típusú doktori képzési rendszerre vonatkozó kifejezéseket (pl. szigorlat).
- A szabályzatokkal, nyilvános dokumentumokkal szemben – terjedelemtől függően – általános formai követelmény tartalomjegyzék, oldalszám és hatályba lépés feltüntetése. Ezek az alábbi dokumentumokból hiányoznak, így a tájékozódás és keresés meglehetősen nehézkes: a DI Működési rendje, képzési- és fokozatszerzés szabályzata, Képzési Terve, Minőségbiztosítási Terve.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

A DI létesítési eljárás okán még nem alkalmaz a MAB-on kívül más külső minőségbiztosítási eljárást.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2024. február 23-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Váradi Judit egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, MAB Titkárság

Miskolciné Mikáczó Andrea egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szabó Dóra doktoranda, Debreceni Egyetem, a DOSZ delegáltja

Vas Bence egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Az eljárást támogatta: Csonka Diána, a MAB Titkárság doktori akkreditációs ügyvivője.

Online interjúk időpontja: 2024. április 17.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

Az Oktatási Hivatal FNYF/1722-6/2023 sz. végzésében a MAB-ot szakértőként rendelte ki a Szegedi Tudományegyetemen létesítendő Bartók Béla Doktori Iskola ügyében.

A MAB az Nftv. 71/B. § d) pontja és a Kormányrendelet 6. § (3) bekezdése alapján új doktori iskolák létesítése esetén, az Oktatási Hivatal felkérésére szakértői véleményt készít a nyilvántartásba vételi eljárás során.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG), célja a létesítendő doktori iskola fejlesztéséhez történő szakmai segítségnyújtás.

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint tervezi és fogja folytatni tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli majd a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

Időpont	Panel	Beosztás	Név
09:00- 9:45	Stratégiai tervezés (intézményi szintű tudományos stratégia, minőségbiztosítás)	rektor és a tudományos és innovációs rektorhelyettes	Prof. Dr. Rovó László
		tudományos és innovációs rektorhelyettes	külföldi tartózkodás okán nem tud részt venni
		stratégiai rektorhelyettes	Prof. Dr. Széll Márta
		Bartók Béla Művészeti Kar, dékán	Dr. Nátyi Róbert (TT)
		Doktori Intézet, igazgató Egyetemi Doktori Tanács, titkár	Prof. Dr. Mezei Péter
9:45- 10:30	Minőségbiztosítás	Egyetemi Doktori Tanács elnökét a titkár helyettesíti, egyben a Doktori Intézet igazgatója	Prof. Dr. Mezei Péter
		Egyetemi Minőségfejlesztési Bizottság, vezető	Fábián Zoltán
		Bartók Béla Művészeti Kar - minőségügyi megbízott	Majó-Petri Georgina, dékáni hivatalvezető

M A B

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI
AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

Időpont	Panel	Beosztás	Név
		Tudományterületi Doktori Tanács képviselője	még nem állt fel
		doktori iskola Minőségbiztosítási felelős/referens (önértékelés alapján) = a DI titkára	nincs betöltve a pozíció, jelenleg a dékán hivatalvezető végzi a feladatokat
<i>10 perc szünet</i>			
10:40– 11:40	DI vezetése, működése	DI-vezető, BBMK dékánhelyettes	Prof. Dr. Tóth Péter
		törzstagok (akik más panelben nem vettek még részt)	Prof. Dr. Varga Laura
			Prof. Dr. Szecsódi Ferenc
			Prof. Dr. Zsigmond Zoltán
			Dr. Kecskés György
			Dr. Kosztándi István
11:40– 12:30	ebédszünet		
12:30– 13:00	Infrastruktúra, szolgáltatások	Szegedi Tudományegyetem Klebersberg Kuno Könyvtára, főigazgató	dr. Nagy Gyula
		MTMT-koordinátor	Bernátskyné Babus Csilla
		Művészeti Innovációs Kutatócsoport képviselője	Dr. Nátyi Róbert, dékán és TT
		Interdiszciplináris Kutatásfejlesztési és Innovációs Kiválósági Központ	nem releváns
		Szegedi Kortárszenei és Előadóművészeti Szakkollégium	nem releváns
		Ének-zene Szakmódszertani Kutatócsoport vagy más doktori képzés szempontjából releváns kutatócsoport/labor/műhely képviselője	nem releváns
		SZTE Karrier Iroda	nem releváns
		Egyetemi Életvezetési Tanácsadó Központ	nem releváns
13:00– 13:30	DI operatív működése	Doktori Iskola titkár / adminisztrátor - még nincsenek betöltve a pozíciók	Majó-Petri Georgina, dékáni hivatalvezető
		Doktori ügyintéző (BBMK Dékáni Hivatal és/vagy Tanulmányi Osztály képviselője)	Marinkovné Kádár Ágnes
<i>10 perc szünet</i>			

M A B

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI
AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

Időpont	Panel	Beosztás	Név
13:40- 14:00	Doktorandusz érdekképviselő (doktorandusz önkormányzat)	Doktori Hallgatói Önkormányzat elnökségi képviselői, valamint a doktori tanács hallgatói képviselő(i), akik be tudnak számolni a doktoranduszok érdekképviselői tevékenységéről, a delegálási szabályokról	Papp Viola (EDT-be delegált érdekképviselő, DÖK-elnök)
14:00- 14:30	LB zárt ülés		